

**Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра історії та теорії мистецтв**

**СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни 1**

«СУЧАСНІ КОМПОЗИЦІЙНІ ТЕХНІКИ»

Ступінь вищої освіти:	МАГІСТР
Освітня кваліфікація:	Магістр музичного мистецтва
Професійна кваліфікація:	Викладач закладу вищої освіти. Керівник музичний. Звукорежисер

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	02 «Культура і мистецтво» 025 «Музичне мистецтво» ОПП «Музичне мистецтво» другий рівень вищої освіти (магістр)	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання <u>1</u>
ІНДЗ: €		Семестр <u>1</u>-ий
		Лабораторні <u>40</u> год.
		Самостійна робота <u>72</u> год.
		Консультації <u>8</u> год.
		Форма контролю: залік - 1 семестр
Мова навчання українська		

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	02 «Культура і мистецтво» 025 «Музичне мистецтво» ОПП «Музичне мистецтво» другий рівень вищої освіти (магістр)	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання <u>1</u>
ІНДЗ: €		Семестр <u>1</u>-ий
		Лабораторні <u>10</u> год.
		Самостійна робота <u>96</u> год.
		Консультації <u>14</u> год.
		Форма контролю: залік - 1 семестр
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача:

Прізвище, ім'я, по батькові: **Шурдак Марія Ігорівна**
Науковий ступінь: Кандидат мистецтвознавства
Посада: Старший викладач кафедри історії та теорії мистецтв
Контактна інформація : **моб. тел. (+380733026446, ел. адреса: shurdak.mariia@ynu.edu.ua**
Дні занять : <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. *Анотація курсу.*

Силабус навчальної дисципліни «Сучасні композиційні техніки» спрямований на професійну підготовку майбутніх фахівців у галузі 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 025 «Музичне мистецтво». Студенти вивчають сучасні техніки музичної композиції, аналізують техніки композиції на прикладі творів композиторів різних країн ХХ-ХХІ століть. Знайомляться з творчістю сучасних композиторів, з різноманітними підходами до втілення на практиці однієї чи декількох одночасно технік композиції. Важливим завданням курсу є виховати у студентів усвідомлення нерозривного зв'язку між втіленням технік композиції та їх впливом на загальну структуру музичного твору. Навчити їх розуміти явище техніки композиції та його значення для сучасних композиторів в процесі подальшої фахової професійної підготовки студентів. Вивчення дисципліни «Сучасні композиційні техніки» є однією з важливих складових для формування професійного фахового музиканта.

2. *Пререквізити*

Вивчення навчальної дисципліни «Сучасні композиційні техніки» передбачає інтеграцію знань, умінь і навичок з таких дисциплін: «Історія музичних стилів», «Сучасна музична культура», «Фахова майстерність».

3. *Постреквізити*

Знання і навички, набуті при вивченні дисципліни «Сучасні композиційні техніки», будуть використані під час оволодіння такими навчальними дисциплінами: «Мистецькі комп'ютерні технології та дикторство», «Звукотехніка, аранжування та зведення музичної композиції», «Монтаж та обробка звуку», «Удосконалення індивідуальних творчих здібностей».

4. *Мета і завдання навчальної дисципліни*

Метою вивчення дисципліни «Сучасні композиційні техніки» є виховання високопрофесійного, ерудованого музиканта, високоосвіченого фахівця,

сприяння його всебічному та гармонійному розвитку, естетичному і духовному збагаченню його знань.

5. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК9. Здатність працювати автономно.

ЗК10. Здатність до науково-пошукової роботи.

Фахові компетентності:

ФК2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

ФК3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по інтерпретації, аранжуванню та перекладу музики, звукорежисерській практиці обробки звуку.

ФК4. Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській / диригентській / звукорежисерській / педагогічній / пошуковій діяльності.

ФК5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК9. Здатність до застосування в освітньому процесі сучасних художньо-педагогічних технологій.

Результати навчання:

ПРН4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

ПРН6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

6. Структура навчальної дисципліни.

Денна форма

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Модуль1 Різновиди сучасних композиційних технік					
Тема 1. Додекафонна музика	25	8	15	2	ДС 5
Тема 2. Серійна техніка (серіалізм)	19	8	10	1	ДС 5
Тема 3. Алеаторика	22	8	12	2	ДС 5
Тема 4. Сонорна техніка (сонористика)	35	8	25	2	ДС 5
Тема 5. Пуантилізм	19	8	10	1	ДС 5
Разом за змістовим модулем 1	120	40	72	8	25
Індивідуальне завдання					15
Види поточних робіт					Бал
Контрольна дискусія					60
Усього годин / Балів	120	40	72	8	100

Заочна форма

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Модуль1 Різновиди сучасних композиційних технік					
Тема 1. Додекафонна музика	25	2	21	2	ДС 5
Тема 2. Серійна техніка (серіалізм)	19	2	14	3	ДС 5
Тема 3. Алеаторика	22	2	17	3	ДС 5
Тема 4. Сонорна техніка (сонористика)	35	2	19	4	ДС 5
Тема 5. Пуантилізм	19	2	15	2	ДС 5
Разом за змістовим модулем 1	120	10	96	14	25
Індивідуальне завдання					15
Види поточних робіт					Бал
Контрольна дискусія					60
Усього годин / Балів	120	10	96	14	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ІЗ – індивідуальне завдання, КД – контрольна дискусія

7. Завдання для самостійного опрацювання.

1. Додекафонна музика
2. Серійна техніка композиції
3. Алеаторика в музичних творах В.Лютославського
4. Сонорна техніка композиції
5. Використання пуантилізму як техніки композиції (А.Веберн)
6. Техніки композиції К. Пендерецького та В.Лютославського
7. Додекафонія у творчості А. Шенберга, А. Веберна
8. Сонорна техніка у симфонічних творах Д. Лігеті
9. Творчість Дж. Кейджа – енциклопедія втілення різних сучасних технік композицій
10. П. Булез і його техніки композиції

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, академічний обмін, навчання за подвійним дипломом) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із завідувачем кафедрою, деканатом.

Політика щодо академічної доброчесності. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для підготовки самостійних завдань.

Розподіл балів та критерії оцінювання

Поточний контроль (макс = 40 балів)					Модульний контроль (макс = 60 балів)	Загальна кількість балів	
Модуль 1					Модуль 2		
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2	КД	
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	ІЗ	60	100
5	5	5	5	5	15		

Критерії оцінювання ДС та РМГ:

5 балів – студент вірно засвоїв теми, висвітлив зміст основних понять, продемонстрував здатність вільно оперувати теоретичними категоріями, узагальнювати та аналізувати матеріал;

4 бали – студент вірно і достатньо засвоїв теми, висвітлив зміст основних понять, продемонстрував здатність вільно оперувати теоретичними категоріями, узагальнювати та аналізувати матеріал; у відповіді допустив незначну неточність;

3 бали – студент в цілому засвоїв теми, але допустив помилки у розумінні основних теоретичних понять; матеріал виклав непослідовно але зміг правильно узагальнити вивчений матеріал;

1–2 бали – студент недостатньо засвоїв теми, допустив грубі помилки у розумінні основних теоретичних понять, матеріал виклав непослідовно та не зміг правильно узагальнити вивчений матеріал;

0 балів – відповідь відсутня.

Критерії оцінювання індивідуального завдання

14 – 15 балів – завдання виконане самостійно на основі нестандартних підходів причинно-наслідкового аналізу, прогнозування;

9 – 13 балів – завдання виконане з використанням творчих рішень нестандартних підходів, прогнозування. Однак, використовуються класичні підходи, має місце використання відомих алгоритмів;

1 – 8 балів – завдання виконане лише з окремими елементами творчого підходу, переважають відомі, алгоритмізовані правила їх розв'язання;

0 балів – завдання не виконано або зроблена спроба виконання без використання творчих підходів.

Критерії оцінювання контрольної дискусії

54 – 60 балів – завдання виконане самостійно на основі нестандартних підходів причинно-наслідкового аналізу, прогнозування;

45 – 53 бали – завдання виконане з використанням творчих рішень нестандартних підходів, прогнозування. Однак, використовуються класичні підходи, має місце використання відомих алгоритмів;

1 – 44 бали – завдання виконане лише з окремими елементами творчого підходу, переважають відомі, алгоритмізовані правила їх розв'язання;

0 балів – завдання не виконано.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю з дисципліни «Сучасні композиційні техніки», що полягає в засвоєнні здобувачем навчального матеріалу є залік. Залік – це форма контролю, що полягає у перевірці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни на підставі результатів поточного опитування. До перевірки засвоєння студентом навчального матеріалу відносять виконаний студентом самостійний розбір технік композицій запропонований викладачем на вибір студента. Залік вважається складеним, «зарахованим», якщо студент виконав усі поточні завдання і представив самостійний розбір техніки на вибір із запропонованого матеріалу, набравши 60 або більше балів.

«Зараховано» – 60-100 балів – виставляється, якщо студент засвоїв навчальний матеріал згідно навчальної програми, володіє теоретичними

знаннями у повному обсязі та передбаченими практичними навичками. Вміє застосовувати набуті знання на практиці, розв'язувати творчі завдання.

«Не зараховано» – 0-59 балів – студент в основному оволодів матеріалом згідно програми, має основи теоретичних знань і володіє основними практичними навичками.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Валькова В. Алеаторика В. Лютославского и особенности её использования во второй симфонии. *Проблемы музыки XX века*. Горький, 1977. С.272-291.
2. Веберн А. Лекции о музыке. Письма. Москва : Музыка, 1975. 143 с.
3. Герасимова Н. Про деякі закономірності впливу тематизму на фактуру. *Українське музикознавство*. Київ : Муз. Україна, 1968. Вип.3. С.168–178.
4. Горюхіна Н. Композиція музичного твору. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. К., 2000. Вип. 7. С. 16–30.
5. Денисов Э. Додекафония и проблемы современной композиторской техники. *Музыка и современность*. Вып.6. Москва, 1969. С.478-525.
6. Дувирак Д. Сонорні засоби музичної виразності в творчості українських радянських композиторів. *Українське музикознавство*. Київ : 1988. Вип. 23. С. 48-54.
7. Ковалинас Н. Сонорное формообразование: логос творчества : Дисс. ... канд. искусствоведения : 17.00.02. Киев, 1994. 209 с.
8. Когоутек Ц. Техника композиции в музыке XX века. Москва : Музыка, 1984. 301 с.
9. Кшенек Э. Исследование о 12-тоновом контратункте / Пер. с нем. и ред. Е. Костицына. Киев, 1993. 48 с.
10. Москаленко В. Творчий аспект музичного стилю. *Київське музикознавство*. Київ, 1998. Вип.1. С.87-93.
11. Никольская И. От Шимановского до Лютославского и Пендерецкого: Очерки развития симфонической музыки в Польше XX века. Москва : Сов. Композитор, 1990. 332 с.
12. Скрипник О. Композиційно-драматургічні параметри алеаторики в симфонічній творчості українських композиторів другої половини XX століття : автореф. дис. ... ступеня канд. мист. : 17.00.03. Львів, 2009. 19 с.
13. Филатова Т. « Атональность » в динамике обновления тональной системы XX в.: теоретические проблемы и методы исследования : Дисс. ... канд. искусствоведения : 17.00.02 Киев, 1990. 219 с.